

Wrocław, 22.06.2026 r.

Dr hab. Sylwia Jarosz-Żukowska, prof. UWr
Katedra Prawa Konstytucyjnego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

Recenzja

osiągnięć naukowych dr. Artura Trubalskiego, w tym monografii naukowej pt. *Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2025, ss. 314 (ISBN 978-83-8277-290-6) oraz aktywności naukowej, sporządzona w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne

1. Kryteria oceny

Uchwałą nr 13.2026 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 16 kwietnia 2026 r. zostałam powołana w charakterze recenzentki do składu Komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr. Arturowi Trubalskiemu stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. W wykonaniu obowiązków wynikających z przywołanej uchwały przedkładałam recenzję osiągnięć naukowych Habilitanta oraz Jego aktywności naukowej.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2024.1571 t.j.) stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub

b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub

c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Stopień doktora nauk prawnych dr Artur Trubalski uzyskał uchwałą Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 lutego 2016 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Prawnoustrojowa koncepcja i mechanizmy prawne implementacji prawa Unii Europejskiej do krajowego systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej*. Promotorem rozprawy był dr hab. Ryszard Mojak, prof. UMCS, zaś recenzentami prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia oraz prof. dr hab. Marian Grzybowski.

2. Ocena dorobku naukowego i aktywności naukowej Habilitanta

2.1. Ocena monografii naukowej pt. *Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2025, ss. 314

Jako osiągnięcie naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne w rozumieniu przepisu art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dr Artur Trubalski wskazał monografię naukową pt. *Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2025, ss. 314.

Przedmiotem swojej monografii habilitacyjnej dr Artur Trubalski uczynił problematykę aktów urzędowych Prezydenta RP w Konstytucji z 2 kwietnia 1997 r., przy czym już w tytule zaakcentował, że zagadnienie to będzie analizował nie tylko z

perspektywy teoretycznej, ale także w świetle praktyki ustrojowej. Zamierzenie to znajduje zresztą wyraz w konstrukcji rozdziałów, z których III, IV i V kończą się analizą owej praktyki ustrojowej.

Wybór tematu monografii należy uznać za w pełni trafny pomimo tego, że urzędowi Prezydenta RP poświęcono w literaturze wiele uwagi, niemniej problematykę tę podejmowano w kontekście określenia pozycji ustrojowej i kompetencji Prezydenta RP oraz jego relacji z Radą Ministrów, zaś gdy idzie o akty urzędowe głowy państwa to analizy (także w postaci odrębnych monografii) z reguły koncentrowały się wokół instytucji kontrasygnaty i aktów urzędowych jej wymagających. Uprawnione jest zatem stwierdzenie, że monografia dr. A. Trubalskiego wypełnia lukę w doktrynie, gdy idzie o całościową analizę aktów urzędowych Prezydenta RP. Ponadto, jak wskazano wyżej, monografia wykracza poza analizę czysto dogmatyczną, uzupełniając ją o wymiar praktyki ustrojowej, która w okresie ostatnich lat wygenerowała wiele poważnych sporów interpretacyjnych, w tym dotyczących choćby możliwości poddania kontroli sądowej aktów urzędowych (nominacji sędziowskich) Prezydenta RP.

Nieodłącznym elementem treści wstępów do monografii naukowych, w tym habilitacyjnych, winno być – poza motywami podjęcia tematu - w pierwszej kolejności czytelne wskazanie celów badawczych. W tym zakresie można wyrazić pewne zastrzeżenie. Jako „główny i zarazem podstawowy” cel monografii Autor wskazuje „zaprezentowanie w sposób pogłębiony zagadnienia, jakim są akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji z 1997 r.” (s. 14), a ponadto „zwrócenie uwagi na fakt, iż głowa państwa wydaje (podejmuje) akty urzędowe, które nie zawsze są związane z czynnościami o charakterze *stricte* prawnym” (*ibidem*). Gdyby Autor poprzestał na takim określeniu celów badawczych monografia miałaby wyłącznie charakter opisowy i sprawozdawczy, stąd też z pewną ulgą należy przyjąć doprecyzowanie celów badawczych, do których Habilitant zaliczył: charakterystykę istoty aktów urzędowych Prezydenta; zbadanie praktyki ustrojowej w tym zakresie, określenie kierunku, w jakim akty urzędowe ewoluują pod wpływem praktyki politycznej; sformułowanie wniosków *de lege ferenda* w zakresie aktów urzędowych wydawanych przez głowę państwa (s. 16). Tak sformułowane cele badawcze są klarowne i pozostają w logicznym związku z тезami badawczymi postawionymi przez Autora.

Pierwsza teza badawcza zakłada, że „praktyka ustrojowa ostatnich dziesięciu lat doprowadziła do podważenia utrwalonych w doktrynie prawa konstytucyjnego poglądów dotyczących charakteru aktów urzędowych prezydenta, a w szczególności jego uprawnień osobistych” (s. 16). Druga teza badawcza stwierdza, że „praktyka polityczna ostatnich dziesięciu lat spowodowała wyodrębnienie się nowego zapatrywania w zakresie skuteczności i stabilności prawnej aktów urzędowych wydanych w ramach posiadanych przez głowę państwa kompetencji, w tym możliwości ich prawnego podważania, w sytuacji kiedy wcześniejsza praktyka nie przewidywała w istocie możliwości prawnego podważania aktów urzędowych, a w szczególności prerogatyw Prezydenta, a także wywołanych przez nie skutków prawnych” (s. 17). Wreszcie zgodnie z ostatnią tezą „wywołany przez strony sporu politycznego „stan prawny” nie da się w obecnej sytuacji faktycznej ustalić w sposób jednoznaczny, niebudzący poważnych wątpliwości prawnych, co w istocie doprowadziło do funkcjonowania w niektórych obszarach prawnoustrojowych państwa, a szczególnie w obrębie władzy sądowniczej, dwóch „stanów prawnych i faktycznych” (s. 17).

Sformułowane przez Autora cele badawcze znalazły swoje odzwierciedlenie w przejrzystej strukturze monografii, na którą poza wstępem i zakończeniem składa się pięć rozdziałów. Rozdział I stanowi prawnohistoryczną analizę instytucji Prezydenta RP w świetle rozwiązań przyjętych w Konstytucji marcowej, kwietniowej, w okresie PRL, kończąc na Małej Konstytucji z 1992 r. oraz obowiązującej Konstytucji z 1997 r. W strukturze tego rozdziału Autor wyodrębnił także punkt 1.2. poświęcony projektom nowej konstytucji, którego podpunkt 1.2.1. omawia pozycję ustrojową Prezydenta RP w świetle Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. Jest to drobna usterka redakcyjna, gdy idzie o systematykę tego rozdziału.

Rozdział II monografii stanowi właściwe wprowadzenie do problematyki aktów urzędowych Prezydenta RP, sytuując je w systemie źródeł prawa. Na tle konstytucyjnych zasad systemu źródeł prawa i hierarchii jego aktów poddał obszernej analizie rozporządzenia Prezydenta, zarządzenia, postanowienia oraz rozporządzenia z mocą ustawy. Rozdział III, IV i V zgodnie z przyjętą przez Autora klasyfikacją poświęcone zostały kolejno aktom urzędowym Prezydenta RP podlegającym kontrasygnacie, niepodlegającym kontrasygnacie oraz pozostałym czynnościom urzędowym Prezydenta RP. W rozdziale IV wśród prezydenckich prerogatyw wyodrębniono w klarowny sposób akty urzędowe w stosunku do władzy

ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz pozostałe akty urzędowe niepodlegające kontrasygnacie. Jak sygnalizowano wyżej każdy z tych rozdziałów kończy analiza praktyki ustrojowej.

Ocenę monografii habilitacyjnej dr. Artura Trubalskiego należy rozpocząć od wskazania jej zalet oraz wartości podjętych przez Habilitanta badań nad zagadnieniem aktów urzędowych Prezydenta RP.

Mocną stroną monografii stanowi wieloaspektowość ujęcia badanych zagadnień, rozpatrywana – jak już sygnalizowano – z perspektywy zarówno teorii, jak i praktyki ustrojowej. Ta ostatnia, niemająca jak dotąd obszernych opracowań, wygenerowała szereg wątpliwości interpretacyjnych, które mogą wymagać zredefinicowania dotychczasowych ustaleń doktryny bądź co najmniej spojrzenia na nie z innej perspektywy. Recenzowana monografia wpisuje się niewątpliwie w tę potrzebę, nawet jeśli niektóre poglądy Autora można uznać za dyskusyjne. Wskazanemu podejściu do analizy podjętej problematyki służą przyjęte przez Autora metody badawcze, tj. metoda historyczno-prawna, prawno-dogmatyczna oraz metoda empiryczna, które należy uznać za w pełni adekwatne.

Kompleksowość ujęcia badanej problematyki w monografii dr. Artura Trubalskiego wyraża się także w opracowaniu pogłębionej typologii aktów urzędowych Prezydenta RP, przy czym jej punktem wyjścia jest przyjęcie w ślad za A. Rakowską szerokiego ich rozumienia jako wszelkich aktów wydawanych przez Prezydenta w wykonaniu jego konstytucyjnych i ustawowych kompetencji, przybierających formę pisemną oraz wywołujących skutki prawne, niezależnie od nazwy aktu. Nawiązując do przyjętego w doktrynie podziału aktów urzędowych na podlegające i niepodlegające kontrasygnacie Habilitant poddaje obszernej analizie także pozostałe czynności urzędowe Prezydenta RP mające charakter niewładczy i nie wywołujące bezpośrednich skutków prawnych, lecz „niezbędne dla realizowania przez niego funkcji głowy państwa i uosobienia państwa, jego najwyższego reprezentanta, a także wypełniania konstytucyjnych i ustawowych zadań i kompetencji, w tym wydawania aktów urzędowych” (s. 225). W ramach tej grupy czynności urzędowych Autor wyodrębnił czynności faktyczne, orędzia, listy przemówienia, wizyty zagraniczne oraz akty *sui generis*. Każda ze wskazanych grup czynności faktycznych została poddana odrębnej analizie wraz z prezentacją praktyki ustrojowej. Jakkolwiek *prima facie* czynności urzędowe mające postać czynności faktycznych nie mają szczególnie doniosłego znaczenia ustrojowego, to ich analiza

dokonana przez Habilitanta wskazuje, że także w tym zakresie ich właściwa klasyfikacja może budzić wątpliwości, czego dowodem są spory w doktrynie dotyczące charakteru obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziowskich w Sądzie Najwyższym. Na tle tego sporu Autor wyraża pogląd o zasadności uznania go za akt urzędowy niewymagający kontrasygnaty jako akt pochodny wobec prerogatywy mianowania sędziów (s. 233). Tutaj można jednak wyrazić wątpliwość, czy istotnie byłoby to remedium na wszystkie potencjalne spory w tym zakresie.

Interesującą kwestią poruszaną przez Habilitanta wielokrotnie w monografii (szerzej z odwołaniem do poglądów doktryny na s. 126 i n., por. też s. 164, s. 172, s. 177, s. 181) jest koncepcja zakładająca możliwość zwolnienia z kontrasygnaty tzw. aktów pochodnych od prerogatyw. Zagadnienie to jest na tyle ciekawe, że należy żałować, iż Autor nie poświęcił mu więcej miejsca w osobnym podrozdziale.

O ile pewne wątki omawiane w monografii można uznać za zbędne, o tyle te jej fragmenty, w których Habilitant – nawet drobiazgowo – przypomina (ze stosownym wyliczeniem i przypisem) praktykę w zakresie wydawania poszczególnych kategorii aktów urzędowych Prezydenta RP (np. s. 147 i n.) należy ocenić pozytywnie jako porządkujące dla czytelnika zestawienie.

Wartościowym impulsem do dalszej dyskusji w doktrynie – niezależnie od ich akceptacji, czy uznania za realne – mogą okazać się także sformułowane przez Autora wnioski i propozycje dotyczące zmian regulacji konstytucyjnej odnośnie do aktów urzędowych Prezydenta i ich kontrasygnaty, w tym „doprecyzowania przez ustrojodawcę pojęcia aktów urzędowych, aby ich zakres budził mniejsze wątpliwości” (s. 121 na tle wątpliwości odnośnie do kwalifikacji orędzia), bardziej precyzyjnego zdefiniowania formy aktów prawnych, w tym zwłaszcza postanowień Prezydenta, zmian regulacji związanych z kontrasygnatą w kierunku poszerzenia katalogu prerogatyw o akty nominacyjne dotyczące kierownictwa NBP i KRRiTV oraz inne wskazane przez Autora, wprowadzenia niebudzącego wątpliwości podziału na akty wymagające i niewymagające kontrasygnaty, a także włączenia prezydenckiej inicjatywy zmiany konstytucji do katalogu prerogatyw. W konsekwencji stanowczego poglądu o niedopuszczalności poddania aktów urzędowych stanowiących prerogatywy kontroli sądowej Habilitant postuluje także jednoznaczne przesądzenie tego faktu w ustawie zasadniczej. Autor formułuje także jeszcze dalej idące postulaty *de lege ferenda fundamentali*, jak choćby zastąpienie przyjętej w Konstytucji z 1997 r. koncepcji kontrasygnaty negatywnej (katalogu aktów niepodlegających

kontrasygnacie) tzw. kontrasygnatą pozytywną, co Jego zdaniem „zażegnałoby wszelkie spory dotyczące konieczności zastosowania kontrasygnaty w danym akcie prawnym” (s. 276), choć tutaj można wyrazić pewne wątpliwości co do realności tego założenia.

Odnosząc się do problemów, które zrodziła praktyka ustrojowa ostatnich lat Habilitant zabrał także głos w ważnej - zarówno z perspektywy teoretycznej, jak i praktycznej - dyskusji, wskazując na argumenty na rzecz stanowiska wykluczającego dopuszczalność kontroli sądowej aktów urzędowych (prerogatyw) Prezydenta RP. Poddanie tych aktów (w tym zwłaszcza postanowień) kontroli sądowo-administracyjnej uznał za sprzeczne z zasadą podziału władz i niemające podstaw w Konstytucji. Wyrażając stanowczy pogląd przeciwko takiej możliwości stwierdza, że wykonywanie prerogatyw Prezydenta jest ograniczone zasadami konstytucyjnymi oraz przepisami ustawowymi, niemniej dostrzega nierealność pociągnięcia Prezydenta do odpowiedzialności konstytucyjnej, co – jak podkreśla - „wydaje się nie odpowiadać duchowi ustawy zasadniczej” (s. 213).

Lektura monografii autorstwa dr. Artura Trubalskiego skłania także do pewnych uwag krytycznych pod jej adresem.

Po pierwsze, w kwestii zawartości poszczególnych rozdziałów monografii można wyrazić wątpliwość co do potrzeby uwzględniania niektórych wątków, w tym zwłaszcza prawnohistorycznych dotyczących ewolucji urzędu Prezydenta w rozdziale I, czy też dotyczących systemu źródeł prawa w Konstytucji RP w rozdziale II. W jednym i drugim przypadku Autor referuje raczej znane poglądy doktryny, a w przypadku źródeł prawa także orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Nie wydaje się na przykład potrzebne przypominanie pojęcia aktu stanowienia prawa i stosowania prawa, aktów powszechnie i wewnątrznie obowiązujących, cech ustawy, czy trybu ratyfikacji umów międzynarodowych (s. 58 i n.). Dotyczy to także rozmaitych wątków poruszanych w kolejnych rozdziałach, w tym np. procedowania wotum nieufności wobec Rady Ministrów czy wniosku o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej (s. 140 i n.) oraz procedury powoływania rządu w trzech etapach (s. 185 i n.) czy innych przykładów zbędnego referowania regulacji ustawowych. Takie podejście jest typowe dla monografii mających stanowić podstawę nadania stopni naukowych i awansu zawodowego. Niemniej bez obawy o zarzuty pominięcia tych zagadnień Habilitant mógłby jedynie zasygnalizować, że kwestie te zostały obszernie omówione w doktrynie (ewentualnie wskazać

odpowiednie pozycje literatury w przypisach) zamiast poddawać każdy wątek swoistej analizie rozpoczynającej się od „Adama i Ewy”. Jej miejsce mogłoby zająć rozwinięcie bardziej interesujących i wartościowych poznawczo wątków, a zarazem wywołujących spory, jak na przykład kwestia dopuszczalności poddania aktów urzędowych Prezydenta RP kontroli sądowej, czy charakteru prezydenckiego aktu łaski, a zwłaszcza bardziej obszerne uzasadnienie poglądów wyrażanych przez Autora. Miejsce wstępów o charakterze historycznym mogłyby zająć także rozważania prawno-porównawcze dotyczące rozwiązań konstytucyjnych w wybranych państwach oraz praktyki ustrojowej na ich tle, o czym niżej.

Po drugie, w monografii habilitacyjnej należałoby oczekiwać pewnych rozważań o charakterze komparatystycznym, tymczasem Habilitant poprzestaje wyłącznie na analizie polskich regulacji konstytucyjnych i ustawowych oraz praktyki krajowej. Być może uwzględnienie analizy prawno-porównawczej doprowadziłoby Autora do bardziej pogłębionych wniosków i wyważonych tez, tym bardziej, że niektóre z nich są bardzo stanowcze i nie zawsze poparte wystarczającą argumentacją.

Po trzecie, o ile odniesienie się w monografii do sporu o dopuszczalność kontroli sądowej aktów urzędowych Prezydenta RP jest istotnym wkładem Habilitanta w prowadzony od wielu już lat dyskurs naukowy na ten temat, o tyle niepoprzedzona szerszym odniesieniem się do argumentów na rzecz przeciwnego poglądu teza zgodna z którą „pojawiające się na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat propozycje dopuszczające sądową kontrolę aktów urzędowych Prezydenta są przejawem tendencji mających u podstaw prymat polityki nad prawem” (s. 214) jest zbyt daleko idąca i może rodzić wrażenie jednostronności. Zasadniczo Autor nie w pełni wykorzystał okazję do pełniejszego, wielostronnego odniesienia się do powyższego zagadnienia, w szczególności nie pokusił się o szerszą analizę poglądów przeciwnych wobec własnego stanowiska.

Po czwarte, podobny brak głębszej argumentacji charakteryzuje stanowisko Habilitanta w kwestii dopuszczalności stosowania prezydenckiego prawa łaski wobec osób skazanych nieprawomocnym wyrokiem. Przyznając rację pogładowi (choć w sposób nie do końca klarowny), że „obecna konstytucja nie zakazuje zastosowania abolicji indywidulanej” (s. 198 i s. 223) Habilitant oparł swoje stanowisko wyłącznie na braku wyraźnego zakazu w Konstytucji, pomijając przeciwne argumenty przeważającej części doktryny, a także orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej

kwestii. Do tego ostatniego powrócił wprawdzie w dalszych uwagach na temat praktyki ustrojowej (s. 222-223), niemniej bez odniesienia się do uzasadnienia uchwały składu siedmiu sędziów SN z 31 maja 2017 r. (I KZP 4/17) oraz wyroku SN z 6 czerwca 2023 r., (II KK 96/23). Na tym tle stwierdzenie, że „Cała sprawa i jej późniejsze reperkusje świadczą o dwugłosie w dziedzinie stosowania prawa w Polsce” (s. 223) jest z pewnością zbyt daleko idące.

Na koniec należy podkreślić, że warsztat naukowy monografii jest bogaty, choć - poza czterema pozycjami w języku angielskim z lat. 50. i 60. – oparty został jedynie o literaturę polską, co znajduje wprawdzie uzasadnienie w zakresie prowadzonych badań poświęconych wyłącznie analizie krajowej regulacji prawnej i praktyki, niemniej sięgnięcie do literatury zagranicznej w monografii habilitacyjnej byłoby pożądane.

Strona formalna opracowania nie budzi zastrzeżeń. Monografia została napisana starannym językiem, co ułatwia czytelnikowi podążanie za tokiem rozumowania Autora. Dostrzec można jedynie nieliczne tzw. literówki (np. na s. 139 „niekotrasygnowanego”, na s. 183 „Trybunału Konstytucyjne”), czy niekonsekwencję w pisowni mała lub wielką literą (np. Sejm/ sejm).

Wskazane mankamenty recenzowanej pracy nie przeważają nad jej zaletami, uzasadniającymi uznanie monografii dr. Artura Trubalskiego za stanowiącą znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, a w szczególności w prawo konstytucyjne. Ocenę tę uzasadnia trafność wyboru aktualnego i ważnego z perspektywy praktyki ustrojowej tematu, dokonanie oryginalnej i pogłębionej typologii aktów urzędowych Prezydenta RP, a także obszernej oceny obecnego stanu prawnego w badanej dziedzinie oraz sformułowanie propozycji jego zmiany. Monografia Habilitanta stanowi niewątpliwie ważny głos w dyskusji i inspirację do dalszych badań.

2.2. Ocena pozostałego dorobku naukowego Habilitanta

W dorobku naukowym dr. Artura Trubalskiego, poza monografią stanowiącą osiągnięcie habilitacyjne, znajdują się łącznie 43 publikacje, w tym:

- 1 monografia (*Prawne aspekty implementacji prawa UE do systemu prawnego RP*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2016, ss. 240, będąca zaktualizowaną wersją rozprawy doktorskiej);

- 16 artykułów naukowych, opublikowanych w recenzowanych krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych (Przegląd Prawa Konstytucyjnego, Gdańskie Studia Prawnicze, Biznes i Pravo, Juris Gradibus, Zeszyty Naukowe WSEI. Seria Administracja, Przegląd Sejmowy, Przegląd Prawa Publicznego, Acta Iuridica Resoviensia).
- 20 rozdziałów w monografiach naukowych, w tym w licznych księgach jubileuszowych;
- 1 redakcja naukowa monografii;
- 5 współredakcji naukowych monografii.

Dorobek naukowy Habilitanta koncentruje się wokół czterech wiodących obszarów badawczych.

Pierwszy obszar badań dotyczący procesu implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, podjęty przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora i zwieńczony rozprawą doktorską, był także rozwijany w późniejszym okresie w postaci artykułów opublikowanych w Przeglądzie Prawa Konstytucyjnego, a także w dwóch artykułach w języku angielskim (we współautorstwie) w czasopismach Biznes i Pravo i Juris Gradibus. Habilitant podjął zatem próbę szerszego upowszechnienia wyników swoich badań w tym obszarze.

Drugi obszar badawczy koncentruje się wokół problematyki władzy wykonawczej, tj. pozycji ustrojowej Prezydenta RP oraz jego relacji z Radą Ministrów. Dostrzec tutaj można także pewną kontynuację zainteresowań aspektami członkostwa Polski w Unii Europejskiej w postaci prac dotyczących wpływu akcesji do Unii Europejskiej na władzę wykonawczą oraz pozycji ustrojowej Prezydenta RP w procesie funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Drugim nurtem badań w tym obszarze są zagadnienia kompetencji Rady Ministrów i Prezydenta w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa państwa. Badania nad pozycją ustrojową Prezydenta RP znalazły swoją kontynuację i zwieńczenie w postaci rozprawy habilitacyjnej.

Trzeci nurt badań Habilitanta związany jest z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości oraz jego organów. Na uwagę zasługuje tutaj opracowanie będące efektem badań komparatystycznych poświęconych radom sądownictwa w Portugalii,

Hiszpanii oraz Rumunii, a także wielotomowa seria pt. *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym*, Wydawnictwo SWPS, 2022-2023, której Habilitant był współredaktorem oraz autorem opracowań dotyczących podstaw ustrojowych prokuratury oraz statusu prokuratora w Brazylii, Portugalii i Bułgarii.

Czwarty obszar aktywności naukowej dr. Artura Trubalskiego dotyczy zagadnień związanych z konstytucyjnymi podstawami bezpieczeństwa państwa, w tym – w węższym zakresie – z ochroną praw człowieka w sytuacji zagrożeń bezpieczeństwa państwa. W tym nurcie opublikował prace dotyczące bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i stanów nadzwyczajnych. Habilitant podjął także wątek konstytucyjnych obowiązków człowieka i obywatela (obowiązku obrony ojczyzny), przy czym w tym zakresie wykazał także zdolności redakcyjne i organizatorskie podejmując się funkcji redaktora monografii zbiorowej *Obowiązki człowieka i obywatela w Konstytucji RP z 1997 roku*. Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe 2020.

Dorobek naukowy Habilitanta zasługuje na pozytywną ocenę. Jakkolwiek pod względem ilościowym nie jest imponujący, niemniej należy podkreślić różnorodność podejmowanych zagadnień, a zarazem umiejętność konsekwentnego budowania obszarów badawczych, wokół których koncentrowały się zainteresowania naukowe Habilitanta. Ocena istotności wkładu Habilitanta w rozwój dyscypliny nauki prawne najlepiej wypada w pierwszych dwóch obszarach badawczych, tj. dotyczących procesu implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej oraz problematyki władzy wykonawczej, w tym zwłaszcza pozycji ustrojowej Prezydenta RP. Wyniki badań prowadzonych we wskazanych obszarach zostały także opublikowane w rozpoznawalnych i renomowanych czasopismach naukowych.

Należy także podkreślić, że wiele publikacji powstało we współautorstwie, co tylko dobrze świadczy o umiejętności i chęci współpracy Habilitanta z innymi badaczami. Wyrazem otwartości na wspólne inicjatywy środowiska naukowego są także liczne opracowania w księgach jubileuszowych, a także redakcje i współredakcje monografii zbiorowych.

Reasumując, dorobek naukowy dr. Artura Trubalskiego stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, w zakresie prawa konstytucyjnego, a jego dopełnieniem w obszarze badań nad pozycją ustrojową Prezydenta RP jest monografia habilitacyjna.

2.3. Inne formy aktywności naukowej Habilitanta

Dopełnienie aktywności naukowej Habilitanta w sferze publikacyjnej stanowi uczestnictwo (czynne i bierne) w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Zgodnie z Jego deklaracją przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora wziął udział w 5 konferencjach, w tym w 2 międzynarodowych z referatem oraz 3 krajowych (w 2 udział czynny). Po 2016 r. brał udział w 41 konferencjach i seminariach, przy czym w przypadku 21 był to udział czynny (z referatem), co należy uznać za wyraz istotnej aktywności konferencyjnej dr. A. Trubalskiego. Niewiele jest natomiast wystąpień w językach obcych (zgodnie z dokumentacją 2 referaty w języku angielskim). W większości tematy referatów były powiązane z obszarami aktywności badawczej Habilitanta, co świadczy o konsekwencji w doborze przedmiotu badań.

Habilitant nie pełnił wprawdzie funkcji kierownika projektu badawczego, niemniej w pięciu projektach badawczych (krajowych) był wykonawcą, zaś w kilku kolejnych ekspertem i koordynatorem. Ponadto Habilitant wskazuje na udział w 2 projektach europejskich, w ramach których jako wykonawca uczestniczył w 4 konferencjach.

Odnosić należy także fakt, iż Habilitant łączy także aktywność naukową z praktyką, wykonując zawód radcy prawnego. Jest także autorem licznych opinii i ekspertyz, a także współpracuje z sektorem gospodarczym.

W ramach działalności dydaktycznej na Uniwersytecie Rzeszowskim prowadzi liczne zajęcia z zakresu prawa konstytucyjnego i dyscyplin pokrewnych (łącznie 10 przedmiotów), a także wypromował 28 licencjatów oraz 22 magistrów.

2.4. Ocena aktywności naukowej dr. Artura Trubalskiego realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Pracę akademicką w charakterze adiunkta dr Artur Trubalski podjął po uzyskaniu stopnia naukowego doktora w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie, gdzie pracował od października 2016 r. do września 2017 r. Od 1 października 2017 r. został zatrudniony na stanowisku adiunkta na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdzie do dnia dzisiejszego prowadzi działalność badawczą i dydaktyczną. Ponadto od kwietnia do września 2019 r. był zatrudniony na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie jako główny specjalista ds. administrowania procesu prowadzenia badań naukowych. W okresie od czerwca 2021 r. do lutego 2022 r. był głównym specjalistą w zespole badawczym Instytutu De Republica.

Dotychczasowa aktywność zawodowa Habilitanta pozwala zatem stwierdzić spełnienie wymogu, o którym stanowi art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. wykazuje istotną aktywność naukową w więcej niż jednej uczelni lub jednostce naukowej.

Natomiast aktywność Habilitanta w wymiarze międzynarodowym wymaga niewątpliwie pogłębienia. Stosunkowo niewiele jest – jak wskazano wyżej – przykładów wystąpień w języku angielskim na konferencjach międzynarodowych oraz brakuje istotniejszej aktywności na konferencjach w zagranicznych ośrodkach naukowych, choć wspomnieć należy o udziale w konferencjach w Varnie i Moskwie w 2016 r. w ramach Transpol Project Jean Monnet Project. Odnotować trzeba także wspomniane wyżej próby umiędzynarodowienia wyników badań w postaci artykułów opublikowanych w języku angielskim, a także staż naukowy odbyty na Wydziale Prawa w Sofii, oraz kilka wyjazdów dydaktycznych w ramach programu ERASMUS. Aktywność międzynarodowa Habilitanta jawi się zatem jako wystarczająca dla pozytywnej oceny spełnienia wymogu umiędzynarodowienia, w szczególności, gdy będzie oceniana na tle pozostałych pól aktywności naukowej Habilitanta. Na potrzeby starań o kolejny awans zawodowy Habilitant winien potraktować wzmożenie aktywności międzynarodowej priorytetowo.

3. Konkluzja recenzji

W konkluzji należy stwierdzić, że monografia dr. Artura Trubalskiego pt. *Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa oraz pozostałe osiągnięcia naukowe* zasługują na pozytywną ocenę i spełniają wymóg wyrażony w art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stanowiąc znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, w obszarze prawa konstytucyjnego.

Oceniając pozytywnie spełnienie wszystkich przesłanek niezbędnych do nadania stopnia doktora habilitowanego wnioskuję o podjęcie dalszych czynności w przewodzie habilitacyjnym dr. Artura Trubalskiego.